

Marcin JAKUBAS

*Uniwersytet Śląski
Wydział Nauk Społecznych*

DOSKONAŁA NUDA CZY ZNOŚNE CIERPIENIE? WYBRANE DYLEMATY W FILOZOFII EMILA CIORANA

Każdy, kto podejmuje próbę przeniknięcia myśli Emila Ciorana, natrafia na olbrzymi problem interpretacyjny jego aforyzmów i chaotycznie poukładanych myśli. Celem mojej prezentacji jest ukazanie znaczenia, jakie odgrywa pojęcie "nudy" w nihilistycznym projekcie świata wykreowanego przez filozofa. Myśliciel, aby wyłożyć swoją wizję egzystencjalizmu i wyjaśnić stan ludzkiej kondycji, korzysta z symboliki Edenu i grzechu pierworodnego. W interpretacji autora człowiek świadomie przeciwstawia się Bogu, czyniąc to z nudy oraz pragnienia nowości. Poprzez swoje nieposłuszeństwo i ciekawość pierwszy człowiek zdecydował się na "przygodność" i "historię", co rozpoczyna jego "upadek w czas". W swoich dziełach Cioran przedstawia Eden, jako stan "doskonałości", w której nic poza nią nie może się wydarzyć, a co za tym idzie - nie może zajść żadna zmiana. Człowiek Ciorana jest znudzony ową doskonałością i towarzystwem Boga; w walce z nudą wybiera przygodę, dramat i cierpienie. Dla autora "Upadku w czas" doczesne cierpienie jest bardziej "znośne" od permanentnej doskonałości, stąd paradoksalny wniosek, który sugeruje, że bunt człowieka wobec Boga został spowodowany stanem zwyczajnej nudy i pragnieniem dramatu. W ten sposób autor przedstawia w swojej filozofii człowieka jako istotę irracjonalną i pełną sprzeczności; istotę, która sama skazuje się na nieustanne cierpienia, której istnienie pozbawione jest sensu i celu. W kontekście tej filozofii miłość, mądrość, szlachetne ideały czy sztuka stanowią próbę nadawania sensu pustemu światu, bądź pewną projekcję świata, ucieczkę od nudy, a tym samym ucieczkę od wizji śmierci. Autor stara się zdemaskować działania ludzkie ukazując nudę jako przyczynę wszelkiej walki z ludzkim losem.